YMPÄRISTÖMINISTERIÖ **Muistio**
Hallitussihteeri 16.9.2016
Meri Pensamo

HALLITUKSEN ESITYS LAIKSI ASUINRAKENNUSTEN JA ASUNTOJEN KORJAUS-AVUSTUKSISTA

Tausta

Nykyisessä asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annetussa laissa (1184/2005) säädetään kuudesta eri avustusmuodosta. Sitä on muutettu neljästi sen voimaantulon jälkeen, mikä on johtanut vaikeaselkoisuuteen. Osa lain avustusmuodoista ei enää ole tarkoituksenmukaisia ja myöntämisen edellytykset ovat avustusmuotokohtaiset ja vaikeaselkoiset. Valtionapuviranomaisen tehtävät on säädetty osin Asumisen rahoitus- ja kehittämiskeskukselle (ARA) ja osin kunnille.

Suomen Kuntaliitto ehdotti alkusyksystä 2015, että korjausavustusten käsittely siirretään kunnilta ARA:lle osana kuntien tehtävien ja velvoitteiden vähentämisen toimenpideohjelmaa. Talouspoliittinen ministerivaliokunta linjasi 16.2.2016 ehdotuksen mukaisesti, että korjausavustusten käsittely siirretään kaikkien avustusten osalta ARA:lle. Linjauksen mukaan asiaa koskeva hallituksen esitys tulisi käsiteltäväksi budjettilakina vuoden 2017 budjettiesityksen yhteydessä ja laki tulisi voimaan vuoden 2017 alusta.

Ehdotus

Esityksessä ehdotetaan, että säädetään uusi laki asuinrakennusten ja asuntojen korjausavustuksista. Samalla asuntojen korjaus-, energia- ja terveyshaitta-avustuksista annettu laki kumottaisiin. Kumottavassa laissa säädetyt energia-avustus, hajajätevesiavustus, terveyshaitta-avustus ja avustus suunnitelmalliseen kiinteistönpitoon siten poistuisivat lainsäädännöstä. Ehdotetun lain mukaisilla avustuksilla parannettaisiin iäkkäiden ja vammaisten henkilöiden mahdollisuuksia kotona asumiseen sekä edistettäisiin asuinrakennuskannan esteettömyyttä. Laissa säädettäisiin yleisellä tasolla avustusten käyttötarkoituksista, enimmäisosuuksista ja myöntämisedellytyksistä. Näiden täsmentämiseksi ehdotetaan annettavan tarkempia säännöksiä valtioneuvoston asetuksella.

Esityksen mukaan avustuksella voitaisiin tukea hissin jälkiasentamista olemassa olevaan kerrostaloon ja liikkumisesteiden poistamista asuinrakennuksessa sekä iäkkään ja vammaisen henkilön asunnon korjaamista kotona asumisen edistämiseksi. Avustusta hissin jälkiasentamiseen ja liikkumisesteiden poistamiseen voitaisiin myöntää yhteisölle ilman tarveharkintaa. Iäkkään tai vammaisen henkilön asunnon korjaamiseen tarkoitettua avustusta voitaisiin myöntää vain luonnolliselle henkilölle. Avustuksen myöntämisessä noudatettaisiin tarveharkintaa. Avustus hissin jälkiasentamiseen ja liikkumisesteiden poistamiseen voisi kattaa enintään 45 prosenttia toimenpiteen hyväksyttävistä kustannuksista. Avustus iäkkään tai vammaisen henkilön asunnon korjaamiseen voisi pääsääntöisesti kattaa enintään 50 prosenttia ja erityisestä syytä enintään 70 prosenttia hyväksyttävistä kustannuksista.

ARA toimisi avustuksissa valtionapuviranomaisena. Kunnan tehtävänä olisi alueellaan sijaitsevan avustuskohteen tarkastaminen silloin kun ARA katsoo tarkastuksen erityisestä syystä tarpeelliseksi. Kuntaliitto arvioi kunnille aiheutuvan avustusten käsittelystä nykyisin 3,5-4 miljoonan euron vuotuiset kustannukset. Kun valtionapuviranomaisen tehtävät siirretään ARA:lle, kunnille ei jatkossa aiheudu vähäistä suurempia kustannuksia. ARA:n ilmoittama avustusten käsittelyn siirrosta johtuva lisäresurssitarve on kolme henkilötyövuotta, eli 210 000 euroa vuodessa. Ottaen huomioon valtiontalouden tilanteen ARA:lle ei kuitenkaan ole ollut osoitettavissa tehtävään lisäresursseja.